

Пластун О.В.

студент;

Біліченко П.Г.

кандидат педагогічних наук, доцент,

*Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка*

СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ СТАТЕВОГО ВИХОВАННЯ В ПІДЛІТКОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ США

Актуальність вивчення американських програми статевого виховання (sex education) для українських освітян полягає в тому, що вона була розроблена в США ще у 40-х роках ХХ ст., але лише наприкінці 60-х, заняття за цими програмами почали проводитися в громадських школах країни (ними було охоплено близько 2% учнів). Сьогодні статево виховання у тому чи іншому обсязі стосуються проблем сексуальної поведінки, сексуальної орієнтації, профілактики захворювань, що передаються статевим шляхом (насамперед ВІЛ СНІД), цими питаннями охоплено 93% всіх державних шкіл Америки.

Нижче ми наводимо статистичні дані проведених опитувань серед американців, які на нашу думку, дають можливість оцінити основні проблеми в статевому вихованні у США.

Опитування NPR (Nationa lPublic Radio, 2003) «Сімейного Фонду Кайзера» і «Школи Кеннеді» Гарвардського університету виявило, що лише 7% американців вважають, що статево виховання не повинно викладатися у школах. Батьки взагалі задоволені будь-яким змістом і формами статевого виховання, що пропонується в школі. Однак це не означає, що всі американці дійшли спільної думки про те яким повинно бути статево виховання. Є істотні відмінності щодо проблеми утримання від сексуальних контактів у ранньому віці. Так, 15% американців вважають, що школи повинні пропагувати лише утримання від статевих контактів, і не повинні надавати інформацію про те, як придбати й використовувати контрацептивні засоби. Близько 46% вважають, що найбільш відповідний підхід – той, який можна було б назвати «помірністю-плюс» – адже у той час як утримання є кращим, деякі підлітки не зважають на це, таким чином, школи також повинні вчити застосуванню контрацепції. 36% вважають, що утримання не найважливіша річ, і що сексуальна освіта має зосередитися на навчанні підлітків того як приймати відповідальні рішення щодо сексу [4, с. 1].

Щодо питання про те чи повинні школи надавати інформацію про гомосексуальні контакти, лише 19% американців вважають, що школи не повинні піднімати це питання взагалі. Американці хочуть, щоб вчителі говорили про гомосексуалізм, але вони хочуть, щоб це робилося із нейтральним емоційним забарвленням. 52% відсотки вважають, що школи повинні викладати «лише, що таке гомосексуалізм, не обговорюючи питань добре це чи погано». 18% вважають, що школи повинні пропагувати ідею що гомосексуалізм це неприродньо і 8%, що школи повинні зазначати про те, що гомосексуалізм прийнятний [4, с. 2].

Вважаємо, що ці результати рівня висвітлення сексуальної обізнаності демонструють недосконалість багатьох програм статевого виховання. Навіть основні фізичні теми, такі як «статева зрілість», «частини тіла», і «запліднення», всебічно опрацьовують менше ніж 85% шкіл. Інші предмети, такі як «секс і закон», і «сексуальне утримання та сексуальні домагання» всебічно висвітлюють менше ніж 50% шкіл. «Любовні пестощі», «механіка сексуальних контактів» – 45%. Цей результат ставить статево виховання у скрутне становище, оскільки

більше ніж половина молодих американців вважають, що вони включені у широкі аспекти статевого виховання під час навчання у середній школі [3, с. 7].

Доктор Robert Blum з університету Мінісоти, один із учасників проекту «Національне Дослідження Здоров'я підлітків» (2005), наводить вражаючі статистичні дані щодо поширення статевих контактів серед підлітків: «Кожен сьомий семикласник і восьмикласник вказав, що вони мали статеві стосунки. Це – діти 12, 13 і 14 років» [5, с. 10].

Нами встановлено, що у «Національній стратегії сексуального здоров'я і ВІЛ» Міністерства охорони здоров'я США (2001) не згадується про значення шлюбу. Проте, аналіз навчального матеріалу, показує, що сексуальний освітній матеріал, вчить про те що всі форми спільного проживання, (чи співмешкання, єдиний статус батьків, одностатеві «батьки» або шлюб) є рівноправними [6, с. 3].

Також відзначимо, що 26 червня 2015 року Верховний суд США легалізував одностатеві шлюби в усіх штатах країни. Президент США Барак Обама назвав рішення суду «перемогою для Америки» і додав що: «Коли всі американці сприймаються як рівні, ми всі стаємо вільнішими» [7].

Розглядаючи основні ризики початку раннього статевого життя ми встановили, що для дівчат вагітність зазвичай веде до того, що вони кидають школу. Батьки-підлітки часто не закінчують середню школу. Дослідження показало, що вагітні школярки (16 років і більше), які не кинули навчання, як правило, добре вчаться. Вони успішно займаються у класах професійної підготовки, показують хороші результати за спеціалізованими курсами, але рідко можуть вступити до класів у яких зможуть підготуватися для отримання у майбутньому вищої освіти. Американські педагоги вважають, що школи можуть відігравати істотну роль у наданні допомоги неповнолітнім батькам. Юні матері, яким вдається закінчити школу, мало відрізняються від тих дівчат, які поки й не думають про материнство, однак вони рідше продовжують навчання у вищих навчальних закладах [2, с. 604].

Ми з'ясували, що ставлення американського суспільства до проблеми статевого виховання є далеко не таким одностайним, як може здатися із наведених цифр. У зв'язку з такими програмами у суспільстві виникло справжнє протистояння, що періодично слабшає, а потім знову загострюється. Наприклад, у момент, коли американці вперше усвідомили серйозність загрози, пов'язаної з поширенням ВІЛ СНІДу (середина 80-х років ХХ ст.), значна кількість батьків погоджувалися із думкою про те, що питання застосування презервативів треба розповідати вже дванадцятирічним школярам, але зараз більшість, не підтримує цю ідею [1, с. 62].

Крім того, у США ефективність програм статевого виховання на думку багатьох вчених і педагогів-практикантів, виявилась досить низькою. Як і раніше, кілька сотень американців щорічно заражаються СНІДом у середніх школах (1994 р. було зареєстровано 417 випадків зараження у віковій групі 13–19 років, ймовірно, чимало молодих людей і більш старшої вікової групи – 20–24 роки – заразились у шкільному віці). Відносна кількість вагітностей серед підлітків США у два рази більше, ніж у школах розвинених європейських країн. За визнанням американських дослідників, програми статевого виховання молоді у Великій Британії, Франції, Канаді, скандинавських країнах виявились більш успішними, ніж у США [1, с. 62].

Отже, погоджуємося з тим, що наведені дані повністю не вирішують заявленої проблеми. Наше наступне дослідження буде зосереджено на детальному вивченні змісту, форм і методів статевого виховання в середній школі США.

Список використаних джерел:

1. Арапов М. Сексуальне виховання школярів / М. Арапов. // Директор школи. Україна : Науково-методичний журнал. № 1 – К. : Видавництво «Плеяди», 2007 р. – С. 62–64.
2. Райс Ф. Психология подросткового и юношеского возраста. The Adolescent : Development, Relationships, and Culture / Ф. Райс – П. : Мастер Психологии, 2010. – 816 с.
3. A Survey of Sex Education in Secondary Schools, 2000 – 47 с.
4. Harvard university John F. Kennedy school of government NPR/Kaiser/Kennedy School Poll Sex Education in America. – 7 с.
5. PARENTING (Josh McDowell research 2005 and prior) – 170 с.
6. Sex and Relationship Education A Review Presented to Rt. Hon Beverley Hughes MP and Mr Jim Knight MP, Ministers of State, Department of Children, Schools and Families The Council for Health and Wholeness September 2008 – 45 с.
7. Суд у США легалізував одностатеві шлюби в усій країні // BBC [Електронний ресурс] : Режим доступу http://www.bbc.com/ukrainian/society/2015/06/150626_usa_gay_marriage_hk.

Прищеп С.М.

*кандидат педагогічних наук,
старший викладач, доцент,*

*Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини*

СУТНІСТЬ ВИХОВНОЇ СИСТЕМИ: СТРУКТУРА, ОСНОВНІ ЕТАПИ ТА ФУНКЦІЇ

У переломні моменти історії суспільства поряд з іншими проблемами на передній план виходить і проблема цінності людської особистості. Як визначено в Національній програмі виховання дітей та учнівської молоді в Україні «Сьогодні метою виховання є становлення громадянина України, патріота своєї країни, готового самовіддано розбудувати її як суверенну, незалежну, демократичну, правову і соціальну державу, здатну виявляти національну гідність, знати свої права і обов'язки, цивілізовано відстоювати їх, сприяти громадянському миру і самореалізуватись в соціумі як громадянин, сім'янин, професіонал, носій культури» [4].

Сьогодні особливої актуальності набувають проблеми формування творчої особистості, виховання молоді людини як громадянина на основі оволодіння гуманістичними цінностями, нормами демократичної культури.

Забезпечити впровадження вищевказаних важливих завдань, що задекларовані нормативними документами, здатні педагогічні колективи, що мають на озброєнні сучасні технології виховання, застосування яких завжди обумовлюється вибором стратегії, пріоритетів, системотворних чинників взаємодії вихователя і вихованців, а також вибором тактики та стилю виховної роботи з ними.

Аналіз психолого-педагогічної літератури, показав, що основна заслуга у створенні теорії виховних систем належить В. Караковському, Л. Новиковій, Н. Селівановій, Є. Степанову. Значну роль у розроблянні проблем використання системного підходу відіграли також роботи Є. Бондаревської, Ю. Сокольникова, Г. Сороки, Н. Щуркової та інших.